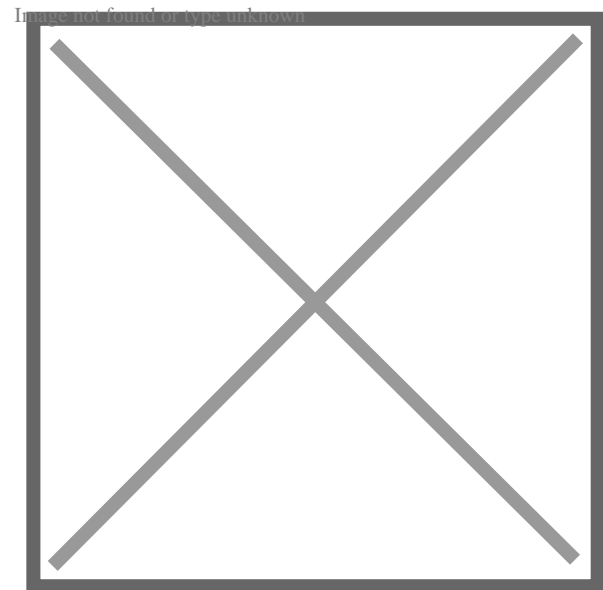

czwartek, 23.02.2023

Patronowie Europy

Św. Benedykt z Nursji

Benedykt z Nursji (od łac. benedictus, czyli błogosławiony) jest jedną z najbardziej znanych postaci w Kościele łacińskim. Tę sławę zawdzięcza przede wszystkim swojej regule zakonnej. Bywa nazywany założycielem monastycyzmu zachodniego i należy do najważniejszych jego przedstawicieli. Benedykt urodził się ok. 480 r. w Nursji (Włochy) wraz ze swoją bliźniaczą siostrą, św. Scholastyką. Pochodził z rodziny szlacheckiej; jego ojciec był właścicielem ziemskim. Pierwsze nauki pobierał w rodzinnym miasteczku, a następnie udał się na studia do Rzymu, który opuścił, aby realizować w pełni ideał życia ascetycznego. Osiadł w Subiaco, gdzie zamieszkał w grocie i oddawał się wyłącznie kontemplacji. Przebywał tam trzy lata, w czasie których z rąk mnicha Romana przyjął habit, a miejscowa ludność zaopatrywała go w konieczną żywność. Z czasem do Benedykta zaczęli przyłączać się uczniowie, co

poskutkowało założeniem 12 małych klasztorów po 12 uczniów każdy. Klasztorami kierowali przełożeni, bezpośrednio zależni od Benedykta.

Następnie Benedykt zdecydował się przenieść razem z najgorliwszymi uczniami na Monte Casino do ruin dawnej fortecy rzymskiej. Wyburzył tam pogańską świątynię Jowisza i Apollina i rozpoczął budowę nowego klasztoru (było to w 525 lub 529 r.). Kiedy budynek został wzniesiony i coraz więcej adeptów zaczęło go zapępniać, Benedykt zdecydował się na ułożenie reguły znanej jako reguła benedyktyńska. Wywarła ona poważny wpływ na całe życie Europy Zachodniej. Była punktem wyjścia dla reguł innych wspólnot, m.in.: kamedułów, cystersów, trapistów, celestynów.

Jej podstawową cechą był umiar - we wszystkim należy znaleźć złoty środek: w modlitwie, uczynkach pokutnych, w pracy i w spoczynku, w posiłku i picu. Celem, jaki wyznaczył Benedykt swoim zakonnikom, była służba Boża - całe życie mnicha powinno polegać na głoszeniu chwały Bożej. Dewizą benedyktyńców było hasło Ora et labora - módl się i pracuj. Św. Benedykt ogromny nacisk kładł także na lectio divina, czyli czytanie Pisma Świętego. Wprowadził także do zakonu profesję, tj. prawem zagwarantowaną przynależność do zakonu oraz stabilność miejsca, czyli zobowiązanie mnichów do pozostawania w jednym klasztorze aż do śmierci.

Pod koniec życia Benedykt założył klasztor w Terracina. Zmarł 21 marca 547 r. w kilka dni po śmierci swojej siostry, św. Scholastyki (według tradycji założycielki benedyktynek), dlatego pochowano ich we wspólnym grobie na Monte Cassino. Kiedy w 587 r. Longobardowie zniszczyli klasztor, mnisi benedyktyńscy przenieśli relikwie św. Benedykta i jego siostry do Francji - szczątki św.

W Kościele katolickim wspomnienie św. Benedykta z Nursji, opata i patrona Europy, przypada 11 lipca. W ikonografii jest on przedstawiany w habicie swojego zakonu, z krzyżem w dłoni. Jego atrybutami są: anioł, bicz, hostia, kielich z wężem, księga, kruk z chlebem w dziobie, księga reguły w ręce, kubek, pastorał, pies, rozbity puchar, infuła (rodzaj nakrycia głowy) u nóg z napisem „Ausculat fili” („Synu, bądź posłuszny”) oraz wiązka różg.

Patronat: Św. Benedykt jest czczony jako patron Opus Dei, patron pokoju, patron pracujących, oraz orędownik umierających (ze względu na okoliczność własnej, pogodnej śmierci). Pius XII ogłosił go także patronem speleologów (badaczy grot) i architektów włoskich. Z kolei papież Paweł VI w 1964 r. wyróżnił św. Benedykta zaszczytnym tytułem głównego patrona Europy.

Św. Cyryl i św. Metody

Św. Cyryl, który na chrzcie otrzymał imię Konstantyn, urodził się w Tesalonikach w Grecji w 826 r. Studiował w Konstantynopolu, gdzie następnie został bibliotekarzem przy kościele Hagia Sophia i prowadził wykłady z filozofii. W 855 r. udał się do klasztoru w Bitynii, gdzie przebywał jego starszy brat, św. Metody. Z rozkazu cesarza Michała III obaj wyruszyli na Krym do Chazarów, aby rozwiązać spory religijne między chrześcijanami, Żydami i Saracenami. Ponieważ misja odniosła sukces, to patriarcha św. Ignacy postanowił braciom powierzyć chrystianizację Bułgarii. Tam pracowali przez pięć lat, a następnie udali się na Morawy, gdzie wprowadzili do liturgii język słowiański pisany alfabetem greckim (głagolicą). Z tego pisma wykształciła się cyrylica. Św. Cyryl przetłumaczył również Pismo Święte na język starocerkiewno-słowiański.

Bracia mieli problemy z uzyskaniem święceń kapłańskich dla swoich uczniów. Sprzeciw wzbudzał bowiem wprowadzony do liturgii język narodowy, a tym samym brak łaciny. Zostali oskarżeni przed papieżem św. Mikołajem I niemal o herezję. Ojciec Święty zmarł jednak zanim bracia zdążyli stawić się przed nim w celu wyjaśnienia sprawy. Jego następca Hadrian II (Adrian) podszedł ze zrozumieniem do metod stosowanych w pracy misyjnej przez Cyryla i Metodego i zezwolił na wyświęcenie ich uczniów na kapłanów. Z jego rozkazu księgi liturgiczne spisane w głagolicy zostały umieszczone w bazylice Matki Bożej Większej. Wkrótce potem św. Cyryl wstąpił do jednego z rzymskich klasztorów, gdzie odszedł do Pana w dniu 14 lutego 869 r. Jego ciało spoczywa w bazylice św. Klemensa w Rzymie.

Św. Metody (imię chrzestne: Michał) urodził się między 815 a 820 r.. Posiadał wykształcenie prawnicze i początkowo obrał drogę kariery urzędniczej. Pełnił nawet przez pewien czas funkcję archonta, czyli namiestnika cesarskiego w jednej z prowincji słowiańskich. Po kilku latach zdecydował się wstąpić do klasztoru w Bitynii, którego został przełożonym. Tam też przyjął imię Metody. Około 855 r. dołączył do niego młodszy brat, św. Cyryl. Od tej pory wspólnie podjęli pracę misjonarską, szerząc chrześcijaństwo i rozwiązując konflikty religijne w ziemi Chazarów, Bułgarów i na Morawach.

Wspomnienie św. Cyryla i św. Metodego. Jego jurysdykcji podlegała także wschodnia Austria i Słowenia. Na podległych mu terenach kontynuował dzieło rozpoczęte z bratem. Był prześladowany i oskarżany o herezje przez kler niemiecki, a następnie uwięziony jednym z bawarskich klasztorów w latach 870-872. Niemniej jego działalność była popierana przez kolejnych papieży. Udało mu się m.in. ochrzcić w 880 r. księcia czeskiego Borzywoja i jego żonę Ludmiłę. Podróżował także do Słowian bałkańskich. Zmarł w Welehradzie na Morawach 6 kwietnia 885 r.

Wspomnienie św. Cyryla i św. Metodego Kościoł obchodzi 14 lutego i ma ono rangę święta. W kościołach wschodnich obchód przypada z kolei na 11 maja.

W ikonografii przedstawiani są w stroju pontyfikalnym jako biskupi greccy lub łacińscy. Czasami trzymają w rękach model kościoła. Św. Cyryl ukazywany jest w todzie profesora, w ręce ma księgę pisaną cyrylicą. Wspólnymi atrybutami są: krzyż, księga i kielich, rozwinięty zwój z alfabetem słowiańskim. Obaj święci nazywani są Braćmi Sołuńskimi - od Sołunia, czyli obecnych Salonik w Grecji oraz apostołami Słowian. Bracia nigdy formalnie nie zostali kanonizowani. Językiem wprowadzonym do liturgii przez św. Cyryla i św. Metodego nadal posługuje się kilkadziesiąt milionów prawosławnych i kilka milionów grekokatolików.

Patronat: Papież Jan Paweł II w 1980 uznał Cyryla i Metodego za patronów Europy.

Św. Brygida Szwedzka

Św. Brygida urodziła się w 1303 r. na zamku w Finstad koło Uppsali (Szwecja). Pochodziła z religijnej, arystokratycznej rodziny, spokrewnionej z dynastią królewską. W wieku 14 lat wbrew swojej woli Brygida została wydana za syna gubernatora Wastergotlandu, 19-letniego Ulfa Gotmarssona. W małżeństwie starała się być jak najlepszą żoną. Z Ulfem żyła szczęśliwie 28 lat (1316-1344), obdarzając go w tym czasie czwórką synów i czterema córkami. Okazała się być wzorową gospodynią, dbała nie tylko o licznych gości, ale także o swoją służbę, z którą codziennie odmawiała pacierz. Pilnowała również dyscypliny i nie pozwalała na zbyt swobodne zachowania. Na prośbę Brygidy jeden z kanoników katedry, Maciej, przetłumaczył Pismo święte na język szwedzki oraz dodał do niego komentarze, aby mogła je bez problemu studiować.

W 1332 r. Brygida została ochmistrzynią na dworze króla Magnusa II. Korzystając z zaszczytnej posady, wspierała finansowo liczne kościoły, klasztory oraz potrzebujących. W 25. rocznicę ślubu udała się z mężem do Santiago de Compostela. Pielgrzymka trwała rok, a jej skutkiem było wstąpienie Ulfa do zakonu cystersów. W ten sposób Brygida stała się wolną kobietą i mogła w zupełności oddać się służbie Bogu. Wiele czasu spędzała na modlitwie, pokutowała oraz doznawała objawień i mistycznych wizji. Na ich podstawie wielokrotnie napominała króla, duchownych, zakonników. Jej prorocтва spełniały się w rzeczywistości (m.in. przepowiedziała upadek króla Szwecji i zakonu krzyżackiego). Pod wpływem objawień, zaangażowała się również w sprawy Kościoła powszechnego, namawiając usilnie (ale bezskutecznie) papieży do powrotu do Rzymu z Awinionu.

za fundacji papieża Grzegorza IX. Brygida ok. 1346 r. założyła nowy zakon pod wezwaniem Najświętszego Obawiliła, Opatka klasztoru. W fundowała pierwszy klasztor w otrzymanej posiadłości Valdstena. Jej córka, św. Katarzyna Szwedzka, została pierwszą opatką klasztoru. W Polsce obecnie działają dziś dwa domy sióstr brygidek: w Częstochowie i Gdańsku.

W 1349 r. Brygida wyruszyła do Rzymu, aby uzyskać odpust z okazji roku jubileuszowego. W Wiecznym Mieście założyła klasztor brygidek i udała się w podróż po Italii. Nigdy nie powróciła już do rodzimego kraju. Pod koniec życia udała się na pielgrzymkę do Ziemi Świętej. Zmarła 23 lipca 1373 r. w wieku 70 lat. Sama przepowiedziała dzień swojej śmierci. Kroniki podają, że podczas uroczystości pogrzebowych miało miejsce wiele cudownych uzdrowień. Została kanonizowana już w 1391 r. przez papieża Bonifacego IX. Jej ciało spoczęło w Vadstene, ale relikwie zaginęły, kiedy Szwecja przeszła na protestantyzm.

Liturgiczne wspomnienie św. Brygidy Szwedzkiej obchodzone jest w Kościele 23 lipca. W ikonografii przedstawiana jest w ciemnowiśniowym habicie z czerwonym welonem. Na nim umieszczona jest korona z białego płótna z pięcioma czerwonymi znakami - symbolizującymi pięć ran Jezusa. Czasami siedzi przy pulpicie i spisuje swoje wizje. Do jej atrybutów należą: heraldyczny lew, korona; księga, którą pisze; ptasie pióro, pielgrzymi kapelusz, serce i krzyż.

Brygida pozostawiła po sobie księgę Objawień, zawierającą opisy jej objawień, wizji mistycznych oraz przepowiednie, które miała otrzymywać od Chrystusa i od Matki Bożej. Kościół nigdy nie wypowiedział się w sprawie ich prawdziwości, ale kanonizując Brygidę „uznał autentyczność całości jej wewnętrznego doświadczenia”.

Patronat: 1 października 1999 r. Jan Paweł II ogłosił św. Brygidę (współ)patronką Europy. Św. Brygida jest także patronką Szwecji, pielgrzymów oraz dobrej śmierci.

Św. Katarzyna ze Sieny

Katarzyna Benincasa urodziła się 25 marca 1347 r. w Sienie (Włochy) jako najmłodsze, 24. dziecko Jakuba i Mony Lopa. Pochodziła z mieszczańskiej rodziny; jej ojciec był farbiarzem. Już w siódmym roku życia Katarzyna doznała pierwszej wizji, w rezultacie której złożyła swoje dziewictwo Bogu w ofierze. We wczesnej młodości obcięła włosy i zaczęła wieść życie pokutne, co spotkało się ze sprzeciwem jej rodziców. W 1363 roku Katarzyna wstąpiła do Sióstr od Pokuty św. Dominika (tercjarek dominikańskich) w Sienie, gdzie posługiwała trędowatym. Większość czasu spędzała na modlitwie, a sen ograniczała do minimum. Mało jadła i często biczowała się do krwi.

Katarzyna z Sieny była nawiedzana przez Jezusa, który ukazywał jej się sam bądź w towarzystwie Marii. W 1367 r. Chrystus dokonał z Katarzyną mistycznych zaślubin, zostawiając jej jako trwały znak obrączkę. Od tej pory zaczęła przemawiać i pisać listy w Jego imieniu do najznakomitszych osób ówczesnej Europy – mocno angażowała się w zarówno w sprawy Kościoła, jak i świata. Podczas licznych konfliktów na terenie Italii była orędowniczką pokoju i mediatorem. Próbowana także namówić kolejnych papieży do powrotu z Awinionu do Rzymu. Stąd czasami Katarzyna z Sieny uznawana jest za następczynię św. Brygidy Szwedzkiej w jej zabiegach o odnowę Kościoła i

Wokół Katarzyny zgromadziło się spore grono uczniów, którzy traktowali ją jako duchową przewodniczkę. Miała jednak wielu wrogów, oskarżana była przez nich nawet o herezję. W 1374 r. Katarzyna stanęła przed trybunałem inkwizycji we Florencji, ale sąd nie dopatrzył się w jej wypowiedziach, pismach i działalności żadnych błędów, uznając jej nieskażoną prawowierność.

1 kwietnia 1375 roku Katarzyna otrzymała od Chrystusa stygmaty w postaci krwawych płomieni, które ukrywała do końca życia. Zmarła 29 kwietnia 1380 r. w Rzymie w opinii świętości. Jej spuścizna zawiera 389 listów, wybitne dzieło mistyczne „Dialog, czyli rozmowa z Bogiem”, 26 modlitw. Papież Pius II 26 czerwca 1461 roku w bazylice św. Piotra dokonał uroczystej kanonizacji Katarzyny, a Paweł VI w 1970 r. ogłosił ją, jako drugą kobietę (po św. Teresie z Ávila), doktorem Kościoła.

W ikonografii święta Katarzyna przedstawiana jest w habicie dominikanki, w koronie cierniowej, z krzyżem w dłoniach oraz z różańcem. Niekiedy trzyma tiarę. Ukazywana jest także z Dzieciątkiem Jezus, które podaje jej pierścień na znak mistycznych zaślubin. Jej atrybutami są także: czaszka, diabeł u stóp, krucyfiks, lilia, serce.

Wspomnienie liturgiczne św. Katarzyny z Sieny Kościół obchodzi 29 kwietnia.

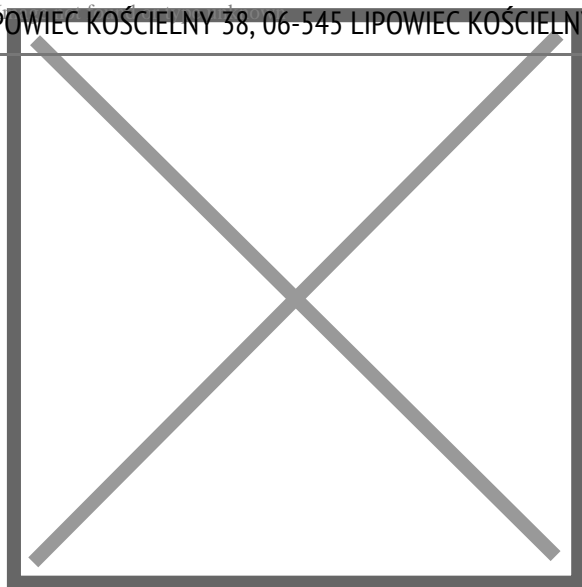
Patronat: Św. Katarzyna ze Sieny jest patronką Europy, Italii, Rzymu, Sieny oraz pielęgniarek, strażników, strażaków

Św. Edyta Stein

Edyta Stein urodziła się 12 października 1891 r. we Wrocławiu w głęboko wierzącej rodzinie żydowskiej. Kiedy miała 14 lat, wyjechała do starszej siostry. Ten ośmiomiesięczny pobyt u niej był znaczący dla życia religijnego Edyty, gdyż uległo ono wówczas znacznemu osłabieniu. W wieku 20 lat uważała się już za ateistkę. W 1911 r. po doskonale zdanych egzaminach Edyta zaczęła studiować filozofię, a dwa lata później wyjechała do Getyngi w Niemczech, by tam studiować fenomenologię. Była zafascynowana wykładami prof. Edmunda Husserla na tamtejszej uczelni, przyjaźniła się m.in. z Martinem Heideggerem i Romanem Ingardenem.

W czasie I wojny światowej Edyta zdecydowała się zgłosić do Czerwonego Krzyża i została pielęgniarką. Po upływie półtora roku została zwolniona ze służby. W 1915 r. zdała egzamin państwowy z propedeutyki filozofii, historii i języka niemieckiego, i zaczęła prowadzić zajęcia w gimnazjum w rodzinnym Wrocławiu. Rok później powróciła jednak do Niemiec, aby kontynuować karierę naukową, a w 1917 r. uzyskała wymarzony tytuł doktorski u prof. Husserla. W Getyndze, dzięki znajomości z Maxem Schelerem oraz z innymi chrześcijanami, zapoznała się z ideami katolicyzmu.

W dzieciństwie Edyta nastąpiła w 1921 r. pod wpływem autobiografii św. Teresy z Avila. Chrzest i I Komunię św. przyjęła 1 stycznia 1922 r. Otrzymała wówczas imię Teresa. Rok później przystąpiła do Sakramentu Bierzmowania. Równocześnie kontynuowała swoją pracę pedagogiczną oraz działalność naukową. Zajęła się badaniami nad dorobkiem św. Tomasza z Akwinu, wygłaszała wykłady, pisała artykuły i była często zapraszana na konferencje. Edyta była także działaczką społeczną, mówiącą głośno o powołaniu i roli kobiety, pokoju i godności ludzkiej. W tym całym zabieganiu wiele czasu poświęcała na modlitwę i pokutę. Ostatnim dziełem Edyty Stein była „Wiedza Krzyża”, czyli studium stanowiące analizę rozwoju życia duchowego św. Jana od Krzyża.

W październiku 1933 r. Edyta - Teresa wstąpiła do zakonu karmelitanek w Kolonii. Po nowicjacie przyjęła śluby zakonne i imię Benedykta od Krzyża. Po wybuchu II wojny światowej musiała emigrować z Niemiec ze względu na swoje żydowskie pochodzenie. Osiedla w mieście Echt w Holandii. Dnia 2 sierpnia 1942 r. podczas masowego aresztowania Żydów została zatrzymana przez gestapo i internowana do obozu w Westerbork. Następnie trafiła do Auschwitz razem ze swoją rodzoną siostrą Różą. Tam zostały obie zagazowane i spalone 9 sierpnia 1942 roku. Kościół katolicki uznał Edytę Stein za męczennicę.

Beatyfikacji Edyty dokonał w Kolonii 1 maja 1987 r. Jan Paweł II, kanonizował ją zaś 11 października 1998 roku. Podczas ogłaszania Edyty-Teresy świętą papież nazwał ją „wybitną córką Izraela i córką Kościoła”. W liturgii wspomiana jest 9 sierpnia. Obchód ku jej czci ma rangę święta.

Patronat: Jan Paweł II w 1999 r. ogłosił Edytę Stein - wraz ze św. Brygidą Szwedzką i św. Katarzyną ze Sieny - patronką Europy. Jest też patronką dialogu pomiędzy chrześcijanami i wyznawcami judaizmu.